O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:	"TASDIQLAYMAN"
№ BD-60811600-1.20	O'quv ishlari bo'yicha prorektor
«19» 08 2024 yil	q.x.f.d., professor
	________ A.A.Elmurodov
	«29» 08 2024 yil

CHORVACHILIK MAHSULOTLARINI SAQLASH, QAYTA ISHLASH VA TOVARLAR LOGISTIKASI FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)

(Sirtqi ta'lim 3-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000 – Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60811600 – Chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlash texnologiyasi

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o‘quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o‘quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Shamsiyeva Sh.B. - “Mahsulotlarni ishlab chiqarish, saqlash va qayta ishlash texnologiyasi” kafedrasi assistenti

Taqrizchilar:

Shukurov I.X	Samarqand iqtisotiyot va servis instituti “Servis” kafedrasi mudiri, t.f.n., dotsent
Nurillayev R.Ya	«TIQXMMI” MTUning Qarshi irrigatsiya va agrotexnologiyalar instituti “Agrotexnologiyalar” kafedrasi mudiri, q.x.f.n.

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Mahsulotlarni ishlab chiqarish, saqlash va qayta ishlash texnologiyasi” kafedrasining 2024 yil “31” 08 dagi “1” -son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ________________ **Ishniyazova.Sh.A**

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Zooinjeneriya” va “Mahsulotlarni qayta ishlash texnologiyasi va standartlashtirish” fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (202_ yil _____ _________dagi ____ -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: ____________ **Boymatov.O.S**

Kelishildi:

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i professor v.b______________**Ro‘ziqulov R.F**

asosiy funksiyalaridan foydalanish, mahsulotlarni xususiyatlariga qarab logistika vositalaridan foydalanish, qayta ishlashlangan chorvachilik mahsulotlar logistikasida energiya va resurslari ehtiyojini hisoblash ***ko'nikmalariga ega bo'lishi;***

- chorvachilik mahsulotlarining tovarlar logistikasida zamonaviy usullarini tanlash, eksport va import yo'llari, chorvachilik mahsulotlarini tashishda isrof miqdorini minimallashtirishni bilish, Chorvachilik mahsulotlarini tashishda sifatiga ko'ra mahsulot partiyalarini shakllantira olish ***malakalariga ega bo'lishi kerak***.

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, dorilar va tibbiy buyumlar turlari, ularni tayyorlanishining me'yor talablari bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondashuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.
Tizimli yondoshuv.
Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.
Dialogik yondoshuv.
Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.
Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
I-modul. Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash logistikasining rivojlanishi, predmet va vazifalari			
1.1	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash logistikasining rivojlanish tarixi.	1.1.1. Logistik yo'nalishning vujudga kelish tarixi. 1.1.2. Iqtisodiy faoliyatda logistikaning roli, logistikani rivojlanishini. 1.1.3. chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash, oziq-ovqat mahsulotlarini konservalashning prinsiplari.	2
1.2.	Chorvachilik mahsulot larini saqlash, qayta	1.2.1. Strategiya rejasi va uni tuzish tartibi. 1.2.2. Logistika faoliyatining strategiya turlari.	2

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. J.Qulmuxammedov, M.Aripjanov, K.Nazarov, F.Mirzayev. Logistika asoslari. Toshkent, O'quv qo'llanma. 2015 y.
2. R.G.Pardayev., Sh.B.Shamsiyeva Chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlashda sifat tizimi. "Fan ziyosi" nashriyoti Toshkent-2023
3. A.Y.Xudoyberdiyev., S.O.Kazakova., R.G.Pardayev., O.B.To'xtayev Chorvachilik mahsulotlarini konservalash texnologiyasi "Fan ziyosi" nashriyoti Toshkent-2023
4. D.Umarov, M.Bo'ronova. Logistika. O'quv qollanma. Toshkent. Cho'lpon nashriyoti. 2016 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

1.Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
5. Б.А.Аникина, Т.А. Родкиной. Основы логистики, Учебник, Электронные версии книг на сайте www.prospekt.org. 2013 год.
6. А.М.Гаджинский. Практикум по логистике, Учебник, Издательско-торговая корпорация «Дашков и К» Москва 2012 год.

Axborot manbaalari

www.ziyonet.uz
www.standart.uz
www.logistic.ru
www.sciencedirect.com

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o‘zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.
5 (a’lo) baho:
Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlay olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o‘zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo‘lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: ChMSQITL 1506
Fan nomi: **Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi**
Semestr/yil: **5/2024-2025 o'quv yili**
Kafedra:Mahsulotlarni ishlab chiqarish, saqlash va qayta ishlash texnologiyasi
Soatlar/kreditlar: **6,0 ECTS (28 auditoriya soati, 152 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami
10	12	6	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: **Mahsulotlarni ishlab chiqarish, saqlash va qayta ishlash texnologiyasi**
Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 2-o'quv binosi, 261-xona**
Telefon: +99891-526-33-09 ish telefoni; mobil: +99891-526-33-09
E.mail. sh-shamsieva@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - "Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" fani davr bilan, ijtimoiy hayot bilan uzviy bog'liq. Ijtimoiy hayotdagi tub burilishlar, fanning intensiv rivojlanishi, modernizasiyasi, yangi didaktik imkoniyatlar, takomillashtirish va boshqalar.

II. Fanning vazifasi – fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, chorvachilik mahsulot sifatiga turli omillar ta'sirini, rejimlarga rioya qilgan holda saqlash muddatlarini uzaytirish yo'llarini izlashni, qayta ishlashda samarali, sifatli tayyor mahsulotlar tayyorlash, eksport va import sohasida barcha ishlarni xalqaro miqyosda uyg'unlashtirish, me'yorlash, shu bilan bir qatorda amalda qo'llash vazifalarini bajaradi.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- chorvachilik mahsulotlarini iste'molchilarga yetkazib berishning zamonaviy usullari, tashish materiallarining xususiyatlari, chorvachilik mahsulotlarini tashishda qo'llaniladigan texnologiyalar, mahsulotlarni yetkazib berishga qo'yiladigan talablar ***haqida tasavvurga ega bo'lishi;***
- saqlangan va dastlabki qayta ishlangan chorvachilik mahsulotlari logistikasida

13	Chorva mollarini xorijiy davlatlardan keltirishda logistik masalalar	Internet ma'lumotlarini to'plash, ularni o'rganish	6
14	Logistikaga prognozlash va bashorat uslublari.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
15	Chorvachilik mahsulotlarini maxsus muzxonalarda saqlashdagi ishlar.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
16	Mahsulotlarni saqlash muzxonalarni qurish va tashkil qilish ishlari.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
17	Chorvachilik mahsulotlarini muzxonalarga saqlashga tayyorlash.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
18	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash davrida kamayishini kuzatish.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
19	Mahsulotlarni saqlash davrida bo'ladigan o'zgarishlarni kuzatish.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
20	Chorvachilik mahsulot logistikasida zahiralar.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
21	Zahira yaratish uchun qilinadigan harajatlar tarkibi va ombor parametrlari o'rtasida o'zaro aloqadorlikni baholash.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
22	Chorvachilik mahsulotlarini saqlashdagi kamayishni aniqlash	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
23	Logistika markazlaridagi omborlar maydonini aniqlang	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	4
24	Logistikasida servis xizmati ko'rsatish.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	4
25	Eksportning ahamiyati va uni amalga oshirish bosqichlari.	Internet ma'lumotlarini to'plash konspekt qilish	4
26	Chorvachilik mahsulotlarini dastlabki qayta ishlashda logistika vositalari kompanovkasi	Internet ma'lumotlarini to'plash, ularni o'rganish	4
27	Avtomobil transporti, temiryo'l transporti, suv transpoprti,xvvo trasnporti, trasportlarning ahamiyati, transportlarning guruhlari	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	4
Jami:			**152**

	ishlash logistikasida strategiya va rejalashtirish	1.2.3. Moddiy oqimlarni bashorat qilish va strategik reja ko'rsatkichlarini baholash usullari.	
2-modul. Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlashda transport logistikasi			
2.1	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash logistikasida transport nuqtai nazarlari	2.1.1. Transport vositalarining turlari va ularning moddiy texnika bazasi. 2.1.2. Transport turlarining moddiy-texnika bazasi. 2.1.3. Mahsulotlarni yetkazib berish tizimini boshqarish. 2.1.4. Avtotransport harakatlanuvchi tarkibining xizmatlari.	2
2.2	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash logistikasi tizimida zahiralarni boshqarish	2.2.1. Zahiralarni boshqarish va tovar siyosati. 2.2.2. Zaxiralarning belgilanishi va turlari. 2.2.3. Moddiy zaxiralarni boshqarish tizimi. 2.2.4. Buyurtma berish oraliqlarining bir xil bo'lishi	2
2.3	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovar logistikasi tizimida omborxonalar tuzilishi	2.3.1. Chorvachilik mahsulotlari saqlash omborlar turlari. 2.3.2. Mahsulotlarni saqlash tartibi. 2.3.3. Saqlashdagi idish turlari. 2.3.4. Chorvachilik mahsulotlari saqlash omborlarning o'lchamlari. Mahsulotlarni joylash tartib qoidalari.	2
Jami:			**10**

5.2. "Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

	Amaliy mashg'ulotlarning		
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Chorvachlik mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlashda logistika fanining predmeti va ob'ekti	1.1. Chorvachilik mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlashda logistika fanining predmeti va ob'yekti 1.2. Logistika fanining maqsadi va vazifalari.	2
2.	Logistika asosiy tamoyillari to'g'risida tushunchalar. Logistik tizim va logistik zanjir to'g'risida tushuncha	2.1. Logistika asosiy tamoyillari to'g'risida tushunchalar. 2.2. Logistika tizim va logistik zanjir to'g'risida tushuncha.	2
3.	Logistikani funksional sohalari.	3.1.Xarid logistikasi, Ishlab chiqarish jarayonlari logistikasi, Taqsimot logistikasi,	2

		3.2.Transport logistikasi, Omborxona logistikasi, Moliya va menejment logistikasi, Axborot logistikasi, Zahiralar logistikasi.	
4.	Logistikaning tizimlari va turlari.	4.1. Logistikaning tizimlari va turlari. 4.2. Moliya logistikasi. Axborot logistikasi. Zahira logistikasi.	2
5.	Eksportning ahamiyati va uni amalga oshirish bosqichlari.	5.1. Eksportning ahamiyati, chet ellik xaridor bilan muzokaralar, eksport shartnomasini imzolash, shartnomani bank ro'yxatidan o'tkazish, shartnomani bojxona po'stida ro'yxatdan o'tkazish. 5.2. To'lovni qabul qilish, eksport qilinayotgan mahsulotni sertifikatlash.	2
6	Transport logistikasi.	6.1.Avtomobil transporti, temiryo'l transporti, suv transpoprti,xavo trasnporti, trasportlarning ahamiyati, transportlarning guruhlari	2
		Jami:	**12**

5.3. "Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" fanidan rejalashtirilgan laboratoriya mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Laboratoriya mashg'ulotlari			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Chorvachilik mahsulotlarini dastlabki qayta ishlashda logistika vositalari kompanovkasi	1.1. Chorvachilik mahsulotlarini dastlabki qayta ishlashda logistika vositalari kompanovkasi. 1.2. Transportlarning xususiyatlari bo'yicha tasniflanishi. 1.3.Logistika transport vositalari joylashuvini tashkil etish.	2
2.	Logistik tizim faoliyatini baholash.	2.1. Logistikaning tizimli tahlili va qavrashning prinsiplari 2.2. Logistik tizimning murakkabligi. 2.3. Logistik tizim tahlilini qo'llab quvvatlash.	2
3.	Chorvachilik mahsulotlarining optimal miqdorlarini ishlab chiqish.	3.1. Mahsulotlarning optimal miqdorlarini ishlab chiqish. 3.2. Mahsulotlar ishlab chiqishni optimal miqdorini aniqlash uslubi. 3.3. Korxonalarning tashkiliy tuzilmalari va ularning logistika tomonidan boshqarish xizmatlari.	2
		Jami:	**6**

VI. "Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovarlar logistikasi" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va tovar logistikasining funksiyalari.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
2	Omborlar, ular to'g'risida tushunchalar va ularning logistikadagi o'rni.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
3	Chorvachilik mahsulotlarini saqlash muzxonalarining ishlash prinsiplari.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
4	Chorvachilik mahsulotlarini tashish va realizasiya qilish logistikasi.	Taqdimot qilish	6
5	Chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishni tashkil etish jarayonlarida transport vositalarining turlari va sonini tanlash uslubi.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
6	Chorvachilik mahsulotlari talabi va taklifini prognoz qilishda ekspert baholash uslublari.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
7	Chorvachilik fermer xo'jaliklarida ishlab chiqarishni tashkil etishning an'anaviy va logistik konsepsiyasi va zahiralar.	Internet ma'lumotlar ini to'plash, konspekt qilish	6
8	Chorvachilik fermer xo'jaligi logistikasida servis xizmat ko'rsatish.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6
9	Chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlashda logistik tizimidan foydalanish.	Taqdimot qilish	6
10	Mintaqalararo logistika.	Posterlar va klasterlar tayyorlash	6
11	Mamalakatning turli hududlarida tizimlashgan logistik markazlarni qurish.	Internet ma'lumotlarini to'plash, konspekt qilish	6
12	Logistikaning kelajak istiqbollari.	O'quv adabiyotlari yordamida referat tayyorlash	6